

«Catalunya no tindrà més remei que implantar copagaments»

Xavier Vives, director del centre de recerca Sector Públic-Sector Privat del IESE, sosté que "quan tens una cosa que et donen a cost zero, és molt fàcil d'abusar-ne"

Xavier Vives, en un moment de l'entrevista. Foto: Jordi Play/El Temps

Xavier Vives és professor d'economia i finances del IESE i director del centre de recerca Sector Públic-Sector Privat del IESE. Vives també és membre del Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica i el Creixement de Catalunya (CAREC) i assessor de la UE en matèria de competència

?Arribats al punt actual de màxima tensió de les finances públiques, la col·laboració del sector públic i privat ja és imprescindible per a poder garantir determinats serveis que fins ara podia prestar l'administració?

?Fins i tot, més que la participació del sector privat, la cosa més urgent ara és augmentar l'eficiència del sector públic, és a dir, que aconseguixi fer el mateix amb una rebaixa de cost important. Com s'aconsegueix? Doncs, en part, obrint-se a la participació del sector privat a través de projectes de col·laboració que aportin al sector públic eficiència, més bona organització i motivació. I això no vol dir necessàriament que el sector privat hi posi els diners.

?La societat pot interpretar que es tracta d'una privatització encoberta.

?Si es fa bé, no ha de ser cap privatització encoberta. El sector públic ha de regular els estàndards de qualitat d'un servei, el presti qui el presti. Per exemple, les escoles bressol són regulades per l'administració, però la prestació del servei no ha de ser pública. I, si es fa bé, pot ser fins i tot millor.

?De fet, aquesta col·laboració ja hi és en sectors com l'ensenyament, la sanitat i les infraestructures. En quins altres camps es pot explorar?

?Aquesta cooperació es pot produir pràcticament a tots els sectors. A Catalunya ja tenim molta experiència en prestacions públic-privades, i hi ha molt camp per córrer.

?Quan una empresa privada presta un servei públic, apareix el perill de corrupció en l'adjudicació. Ja és prou transparent, el sistema d'adjudicacions?

?El procediment normal és obrir un concurs públic entre operadors per a veure qui ofereix més bona relació qualitat-preu. Aquesta fórmula estimula la competitivitat i afavoreix que el sector de serveis es desenvolupi més. L'administració no està especialitzada en la prestació de cap servei, perquè no és el seu negoci i, per tant, una col·laboració amb el sector privat en general és més positiva per a tots els ciutadans. La gestió privada també permet d'estar més a prop dels qui reben el servei, perquè és de dimensió menor que no la gestió pública.

?Vindrà un moment que determinats serveis totalment públics requeriran fórmules de copagament, vulgues no vulgues?

?D'entrada, ens hem de demanar si determinats serveis han de ser gratuïts per a l'usuari -de fet, mai no ho són, de gratuïts, perquè els paguem amb els impostos- o no. A molts països d'Europa ja hi ha modalitats de copagament sanitari que permeten d'ajustar-se més a la demanda real. Quan

tens una cosa que et donen a cost zero, és molt fàcil d'abusar-ne. En canvi, si s'ha de pagar, t'ho penses més.

?Catalunya ha d'implantar el copagament en sanitat?

?Atès l'estat de les finances públiques, molt probablement no hi haurà més remei que avançar cap a diversos tipus de copagament, no únicament en sanitat sinó també amb taxes universitàries, per exemple.

?Encarir molt les taxes universitàries pot excloure una part de la població. I Catalunya, precisament, no va sobrada de formació.

?No, les taxes universitàries cobreixen un percentatge molt petit del cost real. I és curiós que aquest percentatge el paga gent que podria pagar la matrícula completa sense dificultats. És un sistema que no té sentit, perquè implica una redistribució regressiva. Seria més coherent que els estudiants paguessin unes taxes molt més acostades al cost real, i que després hi hagués un sistema de beques molt bo, de manera que tots els qui tinguin aptituds no es quedin fora de la universitat per una qüestió financera.

?En quin termini penseu que s'aplicarà aquest model de copagament en diversos serveis?

?Això ha de ser molt ràpid, per dues raons: perquè augmentaríem molt l'eficiència del sector públic i per la pressió que tenim per a reduir costos i despesa en l'administració pública.

?Catalunya, a diferència d'unes altres administracions, ja ha retallat el pressupost d'un 10%, amb tisorada en sectors com la sanitat i l'ensenyament. A parer vostre, no hi havia més remei?

Entrevista completa al web de El Temps

(<http://www.eltemps.cat/noticia/225/catalunya/tindra/remei/implantar/copagaments>)